

міжнародними програмами, аби підтримати розвиток інноваційних, інвестиційних чи стратегічно необхідних ініціатив.

Список використаних джерел:

1. Біломістний О.М. Проблеми кредитного забезпечення малих підприємств // *Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика: Збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції (21-22 травня 2014р.).* Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ». 2014. С. 71–73.

2. Непочатенко О.О., Власюк С.А., Бондаренко Н.В. Реалії та перспективи банківського кредитування // *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін.* Київ: Видавництво «Основа», 2017. Вип. 91. Ч. 2: Економічні науки. С. 6–14.

УДК 658

*Богуш В.А.,
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького*

ВИКОРИСТАННЯ ПОЗИКОВОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВАМИ УКРАЇНИ

Важливе місце, як в операційній, так і в фінансовій діяльності будь-якого підприємства, посідають процеси формування та використання ним позикового капіталу. Проте, існують обмеження щодо залучення даного виду капіталу: чинним українським законодавством забороняється надавати підприємствам кредити для покриття збитків від господарської діяльності, формування і збільшення статутних фондів, а також внесення платежів у бюджет та позабюджетні фонди. Таким чином, стає очевидним призначення позикового капіталу суб'єкта господарювання — підвищення ефективності основної діяльності та інвестування розвитку. [1, ст.81]

Існує дві причини залучення позикових коштів підприємством:

-Розбіжність між терміном виготовлення продукції, подальшого надання її споживачеві та надходження за неї оплати.

-Економічний ріст підприємства, який потребує відповідного капіталовкладення. Зазвичай лише самофінансування не в змозі забезпечити ту

кількість грошових ресурсів, яка потрібна для розширення. Тому одним із способів отримання коштів є кредитування.

Саме тривалість очікування на результати діяльності підприємства, а конкретно на прибуток, з якого будуть виплачуватися відсотки і сам кредит, визначає період кредитування. У першому випадку, так як товар уже вироблений, доставлений до покупця і залишається лише чекати прибутку, застосовуються короткострокові кредити (виплата відбувається до 1 року). А в іншому випадку довгострокові (понад один рік), тому що від першого інвестування і до першого прибутку проходить значний проміжок часу, тому доречніше виплати розподілити на більший строк.

Згідно з звітами Національного банку України за попередні десять років загальна сума короткострокових кредитів зросла більш ніж удвічі з 190 млрд. до 420 млрд. А сума довгострокових збільшилась з 250 млрд. до 450 млрд. [2]

Згідно з даними НБУ, кредити, видані на придбання, оренду, будування, реконструкцію нерухомого майна, складають лише 3,9% від загальної суми кредитування, а 93,5% з них є довгостроковими. [2]

Також не можна оминати впливу зміни відсоткової ставки, яка за попередні десять років мала тенденцію до коливання від 14% до 18% (графік 1).

Графік 1

Зміна відсоткової ставки на кредити (складено автором)

Під впливом зниження відсоткової ставки на валютні кредити з 2013 року їх частка у загальній сумі кредитів зросла із 36% до 46%. У частці кредитів на

придбання реконструкцію та оренду нерухомості валютні стабільно тримають рівень 70-75%. [2]

В розрізі економічної діяльності станом на 2019 рік найнижчі відсоткові ставки на кредитування отримують підприємства енергозабезпечувального сектору та організації які здійснюють операції з нерухомим майном 11.9% і 11.8% відповідно. Натомість підприємства видобувного сектору і

* Станом на вересень 2019 року.

водопостачання отримують кредити за найвищими ставками 19.8% і 19.9% відповідно. [2]

Останнім часом великого поширення набув овердрафт. Згідно з визначенням яким користується Національний банк України, овердрафт – це форма короткострокового кредиту в межах встановленого банком ліміту, що дозволяє здійснювати розрахунки, коли у клієнта на поточному рахунку недостатньо коштів. Банк списує кошти з рахунку клієнта в повному обсязі, тобто автоматично надає клієнту кредит на суму, що перевищує залишок коштів. Відрізняється від звичайного кредиту тим, що для погашення заборгованості спрямовуються всі кошти, що надходять на рахунок клієнта. [3]

Рівень відсоткової ставки на овердрафт для суб'єктів підприємництва всіх видів економічної діяльності є приблизно рівною та коливається в межах 19-21%. [2]

Узагальнюючи, можна сказати, що за останні кілька років загальна сума кредитів наданих підприємствам зросла в два рази. Це зумовлюється дією багатьох факторів, з яких можна виділити наступні:

- Збільшення кредитоспроможності суб'єктів господарювання;
- Неможливість самофінансування забезпечити необхідність в зростаючих потребах розширеного виробництва;
- Зростання рівня розвитку виробництва.

Збільшення кредитування підприємств доводить їх зростання в економічному плані, а це, в свою чергу, позитивно впливає на ріст економіки.

Список використаних джерел:

1. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. / Г. І. Філіна. — К. : ДП «Видавничий дім «Персонал», 2011. — 424 с. : іл. — Бібліогр. : с. 413–416.
2. Грошово-кредитна статистика Національного банку України / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua/statistic>
3. Финансово-кредитный энциклопедический словарь / Под. общ. ред. А.Г. Грязновой. — М.: Финансы и статистика, 2002. — С. 672—673.

УДК 339

*Богущ В.А.,
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького*

СПОСОБИ ВИКОРИСТАННЯ ЧИСТОГО ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Одним із найважливіших етапів діяльності підприємства є розподіл та використання прибутку, максимізація якого є головним завданням фінансового менеджменту. Дотепер в науковому середовищі не дійшли єдності в значенні цього поняття. За класичним розумінням прибуток це – різниця між ціною продукції та її собівартістю. За даними Державної служби статистики в 2018 році загальний прибуток отриманий підприємствами України, складає 584,3 млрд. грн., що на 68,8 млрд. більше ніж в 2017 [1].

Незважаючи на такі успішні результати, лише 73,9% підприємств отримали прибуток. А ті, 26,1% збиткових зазнали втрат які становлять 50,6% від прибутку отриманого першими. Тож загальний прибуток в економіці склав лише 288,3 млрд. грн. [1].

Залишок грошових коштів після виплати всіх поточних зобов'язань, податків і який переходить у вільне розпорядження власника(ів) підприємства називається чистим прибутком. Узагальнюючи, виділяються три напрямки його використання. Перший – це коли власник або власники забирають кошти як власну винагороду за підприємницький хист і витрачають на свої потреби.

Другий і найбільш масштабний - це інвестування. Саме по собі воно поділяється на дві великі групи. Реальні інвестиції – вкладання грошових